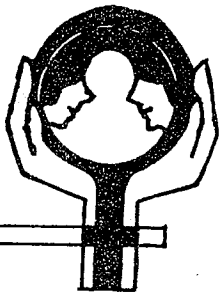

אשה לאשה

מוכז פמיניסטי חיפה

טל: 04-664949

דף תיזע: **מוץ - אפריל 1990**

יוצא לאור בעזרת תרומתה של הקרן החדשה לישראל

תכנית אירועים לחדשים מרץ-אפריל.

שבוע אירועים לכבוד "יום האשה הבינלאומי" 4-8.3.90
 הסינמטק יקרין סרטים על נשים או שבוימו ע"י נשים. פרטים בתכנית הסינמטק

7.3.90 יום ד' ייערך בת"א מצעד "קחי את הלילה חזרה", מצעד המבטא התנגדות של נשים בארץ ובעולם לאלימות נגד נשים בחברה. זוהי דרישה לממש את זכותנו לצאת לרחוב בלילה גם לבד. ההתכנסות ב"גן מאיר" ברח' קינג ג'ורג' בת"א בשעה 19:30 עצרת בככר מלכי ישראל שעה 21:00 יחד אנו חזקות!

8.3.90 יום ה' 11:00 סרטים קצרים של במאיות ישראליות.

8.3.90 יום ה' בשעה 12:00 יוקם "אוהל שלום" בככר מלכי ישראל בת"א. יחולק חומר הסברה וייערך הפנינג אמנותי. 16:30 מצעד שלום לככר דיזנגוף.

8.3.90 יום ה' שעה 20:00 מסיבת נשים במקלט. פרטים ב"אשה לאשה".

15.3.90 יום ה' שעה 20:00 סרט וידיאו "גבירות ומשרתות", על היחסים בין משרתות שחורות וגבירות לבנות בדרום אפריקה.

19.3.90 יום ב' שעה 20:00 ערב עם מנחת קבוצות ומאסטרנטית בע"ס רוני דיקר על: "משבר הגירושין". מה עובר על האשה בתקופת הגירושין וכיצד ניתן להתמודד טוב יותר עם המצב.

29.3.90 יום ה' שעה 20:00 ערב עם ד"ר רות ליטווין, תראפיסטית פמיניסטית: "בית קטן בערבה - שיחה על המושג משפחה", הגדרות אחרות, התבוננות נוספת.

3.4.90 יום ג' שעה 20:00 "הרהורים על עבדות וחרות", בעקבות ההגדה של פסח, תדבר נעמי נמרוד.

19.4.90 יום ה' שעה 18:00 שיחה עם העיתונאית גייל הר-אבן על: "מהי זהות פמיניסטית?".

23.4.90 יום ב' שעה 17:00 פגישה עם לאה שקדיאל, האשה הראשונה שנכנסה למועצה דתית, על סוגיות פמיניסטיות שונות. בשעה 20:00 ייערך פנל במרכז קהילתי ליאו בק, בנושא: "מקום האשה ביהדות - איזה חלק לנשים?"

27.4.90 יום ו' שעה 21.00 מסיבת נשים ב"אשה לאשה".

*** דמי כניסה לאירועים ב"אשה לאשה" הם 5 ש' לאורחת ו-3 ש' לחברה ***

שמנה לב: הרצאתה של ד"ר רותי ליטווין ב- 27.2.90 נדחית ל- 29.3.90.

בשעה טובה נכנסו לשנה חדשה, עשור חדש. אנו, כמרכז פמניסטי, מקוות להמשיך בתנופת העשייה שלנו, בהגברת מודעות הציבור בצדקת הדרישה לשוויון זכויות, במאבקים כנגד האפליות בתחומים השונים, בפעלינו למען של נשים בשעות מצוקה, וכמו כן במפגשים, הרצאות, מסיבות וימי כיף לנשים. נשמח מאוד לראותך אצלנו הן בפעילותנו השוטפת והן כחברה מלאה אשר יכולה גם לעזור להמשך תנופה נהדרת זו בתשלום דמי חברות לשנת 1990 בסה"כ 40 ש"ח. את מוזמנת להיכנס אלינו בשעות הבוקר ו/או בפעילויות בערבים ו/או לשלוח בדאר. אנו מודות לך ביותר על שיתוף הפעולה.

* * *

קו פתוח נגד אפלייה בעבודה יעוץ ויצוג נשים בכל סוגי אפליה בעבודה.

יעוץ מעשטי בנושא אישות שיחה והדרכה ראשוניים ניתנים ללא תשלום.

הבוצות וקורסים פרטים והרשמה ב"אשה לאשה" טל: 664949.

הבוצת תמיכה לנשים במשבר גירושים בהנחייתה של רוני דיקר.

ערבית מדוברת. אפשר להצטרף לקבוצות בשתי רמות שונות.

קורס למכונאות רכב יפתח ביום חמישי ה-1.3.90 בשעה 18.00.

כדורסל נשים. לאחר מאמצים מרובים נמצא מקום נפלא להיפגש פעם שבוע לשחק כדורסל בכיף. פתוח לכל הנשים בעלות נפש ספורטיבית.

יוגה ומודעות הגוף 6 פגישות, עם פסי פייג, מורה מוסמכת ליוגה, 35 ש"ח סה"כ, פגישה היכרות ראשונה חינם. הקורס מלווה בהדרכה אישית.

* * *

9.3.90 יום ו' שעה 21:00 קל"ף מזמינה למסיבת פורים בבית האגודה בת"א.

21.4.90 שבת שעה 11:00 קל"ף מארגנת יום ספורט כיפי לנשים בספורטק בת"א. תחרויות ריצה, משחקי כדור שונים. נשים מתבקשות להביא ארוחת צהרים.

"קבוצת הנשים לראש חודש" מקיימת במרכז חינוך ליאו בק מפגשים בנושאי נשים ביהדות. המפגשים יתקיימו ב-25.2, 26.3 ו-25.4. פרטים בטל: 331080/1.

מורה פרטית לאנגלית. מוסמכת לבעיות קריאה וכתיבה. נורה. טל' 678321.

חדר להשכיר בדירת שלושה. רח' גולומב טל' 524376 או 389311.

יעוץ תזונתי ושאר טיפולים אלטרנטיביים. חולית, טל' 535777.

ב-21.3.90, שעה 20:00 ייערך ב"צוותא" ערב בנושא "רחם להשכרה".

ספרים חדשים בספרייה

איילה מלאך-פיינס: "הלהטוטנית". האשה העובדת: בעיות ופתרונות. עם עובד. אליזבת באדינטר: "...וגם אהבה". תולדותיה של אהבת-אם מן המאה ה-17 ועד המאה ה-20. מועדון קוראי מעריב.

ספרים חדשים למכירה:

ברכה סרי: "פרה אדומה". שירים. הוצ' ברירות.
יוספה שטיינר: "נשים מוכות". צרכים ודימוי. הוצ' ברירות.
לילדים: שלמה וברברה סבירסקי: "אגם הנמלים החרוצות". (ספר מסדרת "ילדי כדור-הארץ החדש"), רוברט מונש: "הנסיכה שלבשה שקית נייר". ברירות.
יהודית אברמי-עינת: "היא והוא בכיתה". ספר הדרכה למורה. מודן.

"אשה לאשה" מעשתתפת בצערה של ג'סיקה נבו על מות אביה. שלא תדעי עוד צער.

התשיעי לינואר 1990, היה יומן הגדול של פעילות ל.כ.ן - לקידום כדורסל וספורט נשים. אותו בוקר בו קבע בית המשפט המחוזי בת"א כי תקנון איגוד הכדורסל אכן מפלה את הכדורסלניות, סיים מאבק מתיש וכואב בן 4 שנים.

כדורסלניות מופלות לרעה במשכורתן, לדוגמא - שחקנית בליגה הבכירה רשאת להרויח שליש משחקן בליגה המקבילה, שלא להזכיר את העובדה שעשני שחקנים זרים בכל קבוצה רשאים להרויח כל סכום שהוא!

תקציבי מרכזי הספורט מועברים לאגודות. בראש האגודות יושבים גברים המעבירים לנשים רק חלק קטן ממה שבמקור היה מיועד לנשים. לא קשה לנחש לאן זורם העודף. בצורה כזו קשה לנהל קבוצות נשים, שלא לדבר על פיתוח התשתית והרחבתה.

קבוצות הנשים אינן רשאיות לעתף שחקניות זרות במשחקי הליגות בעוד שלגברים מותר לעתף שחקנים זרים, מתאזרחים וכו'. אפליה זו גורמת לכך שבעוד לכדורסל גברים יש אופציה למשחק אטרקטיבי וסוחף קהל, להעלאת רמת השחקנים הישראלים והנבחרת הרי שמנהשים נמנעות הזדמנויות אלו. בית המשפט קבע כי האיסור על הבאת שחקניות זרות, בטל והחל מעונת הכדורסל הקרובה רשאיות הקבוצות להחתים בשכר סביר שחקניות זרות. התקוה היא כי אותן שחקניות תעזרנה להעלות את מודעות הציבור לכדורסל נשים. כמו כן, תצלחנה להלהיב ולעודד את הישראליות, אשר בינן כמה מוכשרות ביותר (לימור מזרחי, אלומה גורן, איריס דינרמן) הזקוקות לתחרות ברמה גבוהה יותר.

"זה היה מאבק פמניסטי מובהק" טענה אורנה אוסטפלד, יו"ר עמותת ל.כ.ן בראיון לתוכנית גלי-צה"ל 'נכון לעכשיו'. "זה היה מאבקן של נשים נגד האפליה הגסה וזהו ניצחון הפמניזם משום שנקבע בבירור כי תקנות האיגוד הכתובות שחור על גבי לבן, הן בניגוד לעיקרון השוויון. זה היה מאבק על עיקרון והוא הניב ניצחון מלא!". "זה היה רק טבעי שאורנה תבחר את השיר: "Sisters are doing it for themselves".

פינת ההומור הגברי / דינה בלכמן, יו"ר עמותת "נשים נגד פרסום פוגע".

בימי שישי, רשת א' ב-9.00 מושמעת התוכנית "דרך אשה". דומנתי ע"י יעל צדוק לתוכנית אחת, "כנגדו" לפרופסור להומור אבנר זיו. בשון חביב ושבע רצון הסביר זיו את הסיבות האהובות עליו לכך שגברים מייצרים יותר הומור מנשים, ומדוע בדיחות אנטי-נשיות הן הומור משחרר ובלתי מזיק. הגבתי שגם בדיחות אנטישמיות משחררות את המשתמשים בהן. "לא", אמרתי, "אינני צוחקת מבדיחות כאלה, גם מפני שההומור שלהן צפוי מראש, משופשף ונמוך".

זיו שכח מהומור ואמר בארסיות: "אז מכיון ש-90% של הבדיחות הן כאלה, וגב' בלכמן איננה צוחקת מהן, אז ממה גב' בלכמן צוחקת?!". מדבריו האחרונים צחקתי הרבה: כאשר פירט את הסיבות ליתר-הומור אצל גברים, שכח להסביר מדוע זה כך: האם מפני שבדיחות אחרות אינן מצחיקות את הגברים, ולכן אינן מובאות בחשבון ע"י גברים החוקרים הומור? ואולי מפני שגברים השולטים בתרבות, במדייה ובאקדמיה, נותנים בעיקר מקום להומור החביב עליהם, האנטי-נשי, וכך נוצר הרושם שלגברים יש יותר הומור? ואולי המסקנות של פרופ' זיו מתבססות על הזנחת הומור שאיננו אנטי-נשי, למשל הומור של נשים? (ולכן 90% הם כאמור). אילו ידע פרופ' זיו, בלעם מה אמר, וודאי היינו צוחקים יחד.

ורק תחשבו שבאותם קריטריונים עצמם נשפט לא רק הומור, אלא גם מה ומי חשובים (וראויים לפרסום) בספרות, בקולנוע (ולכן מונעים מאיתנו את מיטב הקולנוע העכשווי - קולנוע של נשים), בדיווח התקשורתי, במוסיקה, בפילוסופיה, בסוציולוגיה, בתיפקוד החברתי וכו'. ברור לנו מי זוכה בנתח 90 האחוזים ומדוע. חוץ מתחום אחד - הממשלה. פירגנתי להומור הגברי ושלחתי בדיחה גרפית לגבר הידוע כליברל רחב-דעת: צילום של חברות גברים, 25 במספר, באווירת רעות גברית ואחות לוחמים - ממשלת ישראל, ומעליהם סמל החבורה: תמונת המנורה בדמות פאלוס. אילו ידע פרופ' זיו באיזה זעם קדוש מגיב ההומור הגברי לבדיחות שאינן מה-90% החביבות עליהם, היה יודע ממה הנשים צוחקות.

והן כמובן צוחקות מדברים אחרים מאשר הגברים. התפעלות הגברים מההומור של וילוד'ני ומה"מצחיקן" היגע הקודם של "סופסופ" נראה לנו כפגיעה באינטליגנציה. מדוע אין מראים לנו שוב את שלישית הסטנד-אפ-קומדי הנשית? מדוע "הוא" טוען שמרוב זהירות בנהיגה נרדמת לו הרגל, כאשר אותנו הנהיגה הפרועה שלו מביאה אל סף שבץ לב?

אז בהגדרת זהירות בנהיגה אנחנו יודעות מה יותר ריאליסטי, שהרי הגברים עושים הרבה יותר תאונות. ובהומור - יצחק לו כל אחד מדברי אחר, והגזען-מ-90 האחוזים חסרים לו.

מבט לאחור... / תלמה

כשהייתי בת 15 בקיבוץ, בחדר אחד, עם בחור נשוי וקראנו שירה, והעזתי לעזוב את חדרו אחרי חצות מבלי להסתתר, כל המעק אגור שהרסתי משפחה, בגללי דוג ניפרד, האשה עשתה הפלה והעולם נחרב. לא הבנתי כלום, כי שנים אח"כ עדיין מצאתי עצמי בתולה...

כשהייתי בת 17 בבי"ס בחו"ל, לא היה מקובל שבחורה תלך במכנסיים ולאחר זמן ממושך שם, כשיום אחד חשקה נפשי ללבוש חצאית (אחרי שהתעקשתי יום יום ללבוש רק מכנסיים), חצי מהילדות/ים ומהמורות/ים פנו אלי בלחש טיפולי להרגיעני: "דווקא רגלייך לא מכוערות ואינך צריכה להסתירן". לא הבנתי מה כולם/ן רוצים/ות ממני...

כשבגיל זה בסה"כ הסתפרתי קצוץ, ספגתי שנים של עוינות מהסביבה: "איך את הורסת לך את הפנים בתספורת הגברית הדו?". שוב לא הבנתי! מה הקשר בין אורך השיער לנשיות? בגיל 19 הטיח בי חברי את המשפט הנוראי: "הסיבה היחידה שאני עדיין איתך זה בגלל הפרצוף היפה שלך" לאחר שזמן מאד ממושך סרבתי לשכב איתו. הייתי המומה והוצפתי בכאב ועלבון שרדף אותי הרבה שנים אח"כ.

כשהייתי בת 21 סרבו לקבל אותי לעבודה כיון שסרבתי ללבוש חצאית/שמלה ולענות לטלפון בקול "סקסי" של נמל תעופה.

בתקופה זו, כשעברתי לגור עם חבר ללא נישואין, היו לי הרבה מריבות משפחתיות על הנושא והשכנים ירדו לחיי ותלו שקיות זבל על ידית הדלת שלי ופתקים מאיימים בתיבת הדואר שלי.

כשבגיל 24 לא רציתי שיהיו לי ילדות/ים, כולן/ם ידעו בוודאות ש"זה יעבור לי"!!! ובגיל 28 כשקשרתי את החצוצרות שלי, אפילו חברותי הפמניסטיות נדעקו עם טיעונים פסיכולוגיסטיים: "הרס עצמי", "מחלת נפש", "מוטילציה" וכולן/ם שכחו מ"חופש הפרט" ומ"זכותי על גופי" - כמה מהערכים העליונים שנאבקנו למענם.

כשבגיל זה הפסקתי להתגלח, להתאפר, להתמרק, לענוד תכשיטים וירדתי מהפלטפורמות לתוך נעלי ספורט מרעננים, כולן/ם, כולל חברותי לתנועה, קראו לי בשמות גנאי "פנטית", "דוגמטית", "רדיקלית" ... וממש לא הבנתי כי כולנו יצאנו נגד היותנו "אובייקט אסתטי" בחברה. נעלבתי, כאבתי ושאבתי אמפטיה, הזדהות וכוחות מסיפרות פמניסטית בינלאומית ותמיכה בלעדית דווקא מחבר זכר - כמה מוזר!

כשהייתי בת 25 ויצא לי לרקוד סלאו עם בחורה במסיבה בקיבוץ לעיני כולם/ן, עברה למחרת השמועה "עכשיו אנחנו מבינים: לא פמניזם-שממניזם, אלא פשוט לסבית!" ועדיין לא חלמתי אפילו על ביסקסואליות...

בגיל 30 עדיין ניקלעתי לסיטואציות שבמקומות עבודה פיטרו אותי על בסיס "השפעה רעה על העובדות" כי התעקשתי לדווח להן על זכויותיהן.

* * *

כשהייתי בת 20 חשבתי שכשאתבגר ואהיה חכמה, אכתוב ספר ובו אספר הכל ויותר מזה.

היום אני בת 40, ואחרי 17 שנה של פעילות פמניסטית, החכמתי מספיק בשביל לדעת שלעולם לא אכתוב את הספר הזה - הוא רק חלום ואולי אליבי לכל אי-ההבנות שלי עם העולם ושל העולם איתי.

החכמתי בשביל לדעת (ואתן יכולות להיוכח בעצמכן מכמה דוגמאות פה וממה שאתן חוויתן) שאולי התקדמנו בחלק מהדברים, אך עדיין כל-כך מעט השתנה, כל-כך מעט נעשה והכי מעט יש אנשים שרוצים/ות באמת לעשות: להיאבק, לעבוד קשה, להקריב, לסכן ולשלם את המחיר. אבל המחיר הוא עבור רעיונות שלאורך כל חיי ידעתי שהם שווים את הכל, כי זו האמת, זה הצדק. ואם תאמרו/נה שאני עדיין, "לעת זיקנה", נאיבית שמאמינה ב"האמת" בה' הידיעה, אומר לכן שאם נאיבית זה להאמין שכל human-beings עלי אדמות זכותן/ם לשוויון וחופש, אז אני מקוה למות נאיבית.

הפמניזם שלי / נבילה אספליוני.

אינני טובה בלנסח דברים במיוחד בנושאים אישיים שהם מאוד ברורים לי וקשה להעבירם לאחרים/ות. למרות זאת אנסה לנסח משהוא שמתבשל בתוכי כמה שנים ובחרתי, להגנתי אולי, נושא שלא מתיימר לייצג אף אחד חוץ מעצמי - הפמניזם שלי.

למרות שהפמניזם שלי הוא אישי, ייחודו הוא בזה שהוא דומה לפמניזם של כל אחת מאיתנו, בהיותו אישי, מתאים לאישיותה של כל אחת, לסביבתה שלה ואולי גם כי כך נוח לה. אבל לכולנו קוראים פמניסטיות.

הרבה פעמים אני מוצאת את עצמי עונה על השאלה: "האם את פמניסטית?" ב-"כן, אבל..." והרבה פעמים לא הייתי מודעת למה ה"אבל" יוצא לי ישר, עד שהתברר לי שאני מתגוננת נגד הסטריאוטיפים שחלקים נרחבים מהחברה נושאים.

בעקבות ראיון אתי ב"נגה" שבו אמרתי משפט "אני פמניסטית אבל..." שאלה אותי אשה ערבייה, "האם באמת את פמניסטית" והוסיפה, בלי להפנות את החלק השני מהסיפור אלי, לספר על בחורה פמניסטית לכל דבר - יעני לסבית, הקונטקסט היה מאד מסוים...

לפני עשר שנים באוניברסיטת ירושלים נערכה הפגנה למען חופש הביטוי, ההפגנה היתה קשה מאד. חברה שלי שראתה אותי נצלת מבין ידי המשטרה חיבקה אותי וכך הלכנו לאורך האוניברסיטה. בחור שישב על הדשא צילם אותנו מתחבקות באמרו "זה ייכנס לעתון 'פי האתון' כדי שיראו איך פמניסטיות לסביות ושמאל הולכים ביחד". אנחנו אמרנו: "חיבוק לא מספיק בשביל הטענה שלך" וסיפקנו לו נשיקה לצילום.

מה שאני רוצה להגיד, שהחברה שבה אנו חיים, אם היהודית ואם הערבית, מלאה בסטראוטיפים וחלקי אמת סביב הפמניזם. והשאלה כמה לנו ברור מה אנחנו? מה זה פמניזם? האם הפמניזם הוא עניין נשי או עניין לנשים וגברים? האם נשים הן חלק בלתי נפרד מהחברה בה הן חיות וצריכות לקחת חלק בכל תחומיה כולל כל מאבקה, או האם הן צריכות להתמקד בענייני נשים? מה זה ענייני נשים בכלל? מתי הכיבוש נעשה לעניין נשים? האם כשהוא פוגע בנשים? או כשחילים אונסים נשים?

אני לא מתיימרת להשיב על השאלות כאן הרי אני נכנסת בזה לפמניזם של האחרות אז באמת "מהו הפמניזם שלי?".

הפמניזם הזה לא יצא מהספרים ואפילו הוא לא תוצאה של קבוצות העלאת מודעות נשית, הוא לא תוצאה מהתארגנות נשית אלא ההיפך, הוא נולד וצמח במסדרונות תנועות ומפלגות השמאל שאני מתהלכת בהן, הוא התבגר והתעמק בהבנה תיאורטית אידיאולוגית.

זה התחיל כאשר תפסתי את האבסורד שבאבסורד, שכל מה שאני שווה, לא חשוב. אם אני לומדת, עובדת מתקדמת, חושבת ומהרהרת... כל מה שאני שווה לגבר ש"ירצה" לחיות איתי, לבנות חיים משותפים ביחד, זה לא פחות או יותר, קרום הבתולין שלי. לא חשובה האישיות שלי, השכל שלי, היופי שלי. הכל אפסי מול הדבר האחד והיחיד: קרום הבתולין.

כשהתברר לי העניין הייתי נאיבית, לא יכולתי להבין, ועד היום אני מתקשה להבין, אבל היה ברור לי שאני יוצאת נגד הקביעה ההיסטורית הזו. התחלתי לדבר נגד תפיסה זו, נגד תפיסתי כאובייקט וכנגד צימצומי לקרום בתולין.

בזמנו יצאתי גם נגד הכיבוש. מובן מאליו שהייתי צריכה לעשות זאת, הרי אני פלסטינית ובשם כך אני יוצאת נגד הכיבוש, אבל לא קישרתי בין היותי אשה להיותי פלסטינית. כיום היותי אשה פמניסטית, פלסטינאית, קומוניסטית, פסיכולוגית, בקיצור בת אדם, הוא שדוחף אותי לצאת נגד האסונות שמתחוללים בשם האנושות נגד האנושות. הבת אדם שבי קוראת לי לצאת נגד האי שוויון והדיכוי, ובמיוחד הדיכוי של הנם שלי על ידי המדינה שלי והדיכוי של אחרותי הנשים ע"י מעשלה במסווה של דמוקרטיה. הבת אדם שבי קוראת לי לצאת נגד: השפלת האנושות, הפיכת לאובייקט, ההשפלה היום-יומית של הנשים במדינה, האלימות הפיזית והנפשית. זאת אומרת שהפמניזם שלי קורא לי להאבק למען השלום והשוויון.

בת אדם = הפמניזם שלי מאפשר לי להנות מהיותי אשה.

בת אדם = הפמניזם שלי מאפשר לי להנות מהיותי אשה חזקה ונאבקה.

בת אדם = הפמניזם שלי מאפשר לי להנות בחברתכן.

בת אדם = הפמניזם שלי מאפשר לי להיות חלק מהנם הפלסטיני הנאבק נגד הדיכוי ולמען זכויותיו הלגיטימיות.

בת אדם = הפמניזם שלי מאפשר לי להיות חלק מיישראל האחרת הנאבקה לשפיות ולדמוקרטיה.

בת אדם = הפמניזם שלי דורש ממני לא לשכוח היותי אשה שווה ובעלת ערך וכח.

בנוסף להפגנות, הרצאות וקבוצות להעלאת מודעות, הפמניזם שלי מעלה ומשמר את הרגישות שלי, רגישות להיותי בת אדם נשית ואנושית.

קבוצות נשים בפעילות השלום / שיחה בעקבות מחקר.

פרופ' נעמי חזן ופרופ' גליה גולן עורכות בימים אלו מחקר בנושא "עמדות והתנהגות של נשים ישראליות בנושא שלום, מלחמה וישוב הסיכסוך". אנו נתמקד בחלק ממחקרן המנסה להבין מדוע עלה מספרן של הנשים הפעילות בתנועות חוץ פרלמנטריות, הפעילות למען נושא השלום. מסיבות טכניות נעלה רק חלק מן ההסברים, ולא דווקא לפי סדר החשיבות.

* נשים רבות מרגישות לא נוח להידבר בחברה גברית, בה דבריהן אינם זוכים להערכה כל שהיא. לכן רוצות הנשים למצוא מסגרות בהן האוירה מאפשרת להן להתבטא באופן נוח יותר.

* חלק מן הנשים מתגייסות על בסיס סטראוטיפי כאמהות ובנות-זוג של גברים. נשים אחרות לעומתן, מקשרות את הפמיניזם והשויון בין המינים לאי אלימות ופציפיזם, ולדעתן בחברה מילטריסטית אין סיכוי לשויון. הניגוד בין שתי קבוצות אלו יוצר, לעיתים, חיכוכים, אך מביא לגיוון של נשים הפועלות במחנה השלום ומחזק את המחנה.

* החסימה המובהקת של נשים במערכת המפלגתית, דוחפת נשים לארגונים. בנוסף לכך נשים במסגרות מעורבות מרגישות לרוב, שהן עושות את העבודה השחורה מאחורי הקלעים: ציור שלטים, הכנת קפה וסנדוויצ'ים להפגנות, גיוס באמצעות טלפונים וכו'. כל זה עודד נשים לפתח מסגרות משלהן.

* בפעם הראשונה מאז מלחמת העצמאות אין הפרדה בין חזית לעורף. נשים אינן שייכות רק לעורף המסורתי הסורג כובעים ואופה עוגות. אופי האינתיפדה, כמאבק עממי וקהילתי, והמושגים עליהם היא נאבקות: שויון, חופש והגדרה עצמית הם ערכים מוסריים המדברים ללב נשים רבות, ומניעים אותן לפעולה.

* בעשור האחרון חלה, באופן כללי, עלייה בהתארגנות נשים בישראל.

* מעמד האשה בישראל בתהליך שחיקה הקשור להתחזקות ערכים מילטריסטיים, מסורתיים וכוחניים. ערכים אלו מתעלמים מטבעם, ואף מנוגדים, לתפיסה שיוונית בין נשים וגברים בחברה. אי אפשר לנתק את נושא מעמד האשה מהמצב הכללי וכאשר נשים מתחילות לחשוב על כך, יש סיכוי רב שהן תצטרפנה למאבק. הסיכוי הוא גדול יותר, היות והמאבק של נשים הינו, לא רק נגד הדיכוי בשטחים אלא גם לקידום מעמד האשה בישראל. היות ונשים בישראל אינן שייכות למערכת הערכים השלטת, הן אינן כלואות בתוך מערכת זו, עובדה המאפשרת להן יותר חופש פעולה מחשבתית.

* בקבוצות שלום מעורבות בולטת העובדה כי, נשים יותר עקביות במאבקן, מתמידות ומסורות יותר, נשים עובדות פחות בצורת מבצעים חד-פעמיים ומעדיפות לאמץ אסירות, להפגין מידי שבוע בשבוע ולהמצא בקשר מתמשך עם נשים מהגדה.

* הפעילות של נשים פלסטיניות והצלחת ועידת בריסל במאי 1989, הן סימן דרך לקשירת קשרים הדוקים בין נשים פלסטיניות ויהודיות. הוקמה ועדה מתאמת בין נשים פלסטיניות ויהודיות, לצורך דיאלוגים מתמשכים וממוסדים על בסיס נשי. צורת התקשרות זו מהווה אולי דגם לאופן ההתקשרות העתידי בין יהודים לערבים: בסיס שיווני עם חלוקי דיעות שנתנים להבהרה. ראינו זאת בכנס הנשים בירושלים בדצמבר 1989, בו השתתפו למעלה מ-1000 נשים, וזה ייראה ביום האשה הבי"ל ב-8.3.90, במגוון הפעילויות המתוכננות.

מחקר מעניין זה נמצא למעשה, רק בתחילת דרכו, ושאלות רבות, כגון: איך מגשרים על הפער בין הפעילות במחנה השלום לבין מקבלי ההחלטות, עדין לא נדונו.

רשמו - איילת אילני וריבי אפרת.

*** **أسبوع نشاطات على شرف "يوم المرأة العالمي"** : 2-1/3/199. ***

- 199.3.8 - سيجرح المسمى نيك افام عن النساء وقدم كهن بايزي نساء. الليلة وسيحزق التي تكلمت
- 199.3.7 - يوم الريواس ستقام في تل-ايبين مسرحية الليلة وسيحزق التي تكلمت
- 199.3.6 - حفلة النساء في تل-ايبين مسرحية الليلة وسيحزق التي تكلمت
- 199.3.5 - حفلة النساء في تل-ايبين مسرحية الليلة وسيحزق التي تكلمت
- 199.3.4 - حفلة النساء في تل-ايبين مسرحية الليلة وسيحزق التي تكلمت
- 199.3.3 - حفلة النساء في تل-ايبين مسرحية الليلة وسيحزق التي تكلمت
- 199.3.2 - حفلة النساء في تل-ايبين مسرحية الليلة وسيحزق التي تكلمت
- 199.3.1 - حفلة النساء في تل-ايبين مسرحية الليلة وسيحزق التي تكلمت

Program of Events for March-April 1990

3-8.3.90	A week of events celebrating "INTERNATIONAL WOMEN'S DAY" (8.3.90). Cinematique will screen films about women or by women. Details available at Cinematique.
7.3.90	Wednesday - 19:30 "TAKE BACK THE NIGHT": March against violence against women in the streets at night, starting from Gan Meir (cor. King George/Dizengoff) in Tel Aviv. Details at "ISHA L'ISHA".
8:3.90	Thursday - 20:00 WOMEN'S PARTY at the battered women shelter. Call "ISHA L'ISHA" for details.
15.3.90	Thursday - 20:00 "MAIDS AND MADAMS," video in English on the relations between black women servants and their white mistresses in South Africa, discussion in Hebrew facilitated by Jessica Navo.
19.3.90	Monday - 20:00 Ronnie Dicker, group facilitator, will present "THE CRISIS OF DIVORCE: HOW TO COPE..."
29.3.90	Thursday - 20:00 Dr. Ruth Litvin, feminist therapist will speak on "THE IDEA OF THE FAMILY, ALTERNATIVE DEFINITIONS AND ADDITIONAL OBSERVATIONS".
3.4.90	Tuesday - 20:00 "REFLECTIONS ON SLAVERY AND LIBERTY FEMINIST READING OF THE HAGADAH", with Naomi Nimrod.
19.4.90	Thursday - 20:00 Discussion with Journalist Gail Har-Even on "WHAT IS FEMINIST IDENTITY?"
23.4.90	Monday - 20:00 Meeting with LEAH SHAKDIEL, first woman to serve on a religious council, on feminist issues. At 20:00 at the <u>Leo Baeck Educational Center</u> (Edmund Fleg 20), there will be a panel on THE STATUS OF WOMEN IN JUDAISM: WHAT PLACE FOR WOMEN
29.4.90	Friday - 21:00 Women's Party at Isha L'isha.

Dr. Litvin's lecture scheduled for 27.2 is POSTPONED to 29.3